29,663/B

Digitized by the Internet Archive
in 2019 with funding from
Wellcome Library

https://archive.org/details/b30547088

B I V 18

47257

O R A T I O
D E
R E M E D I C A
COGNOSCENDA et PROMOVENDA.

H A B I T A

APUD SOCIETATEM MEDICAM LONDINENSEM,

Die XVIII JANUARII, Anno MDCCLXXVII.

A U C T O R E

NATHANAËLE HULME, M. D.

COLLEGII REGALIS MEDICORUM LONDINENSIS:
MEDICO DOMUS CARTHUSIANÆ, &c.

CUI ACCESSIT,

VIA TUTA ET JUCUNDA, CALCULUM SOLVENDI, IN VESICA URINARIA INHÆRENTEM; AB HISTORIA CALCULOSI HOMINIS, CONFIRMATA.

Ο βιος βραχυς· η δε τεχνη μακρη. Hip.

~ Turn over ~

L O N D I N I:

Proſtant apud G. ROBINSON, *Pater-noſter - Row*:
et P. ELMSLY, *in the Strand.*

M.DCC.LXXVII.

John Walker
[illegible]
Dec. 3. 1828

Witnesseth that the
The present owner of this volume which he has possessed more than 20 years - this day Dec. 3. 1828 - begins [illegible]
Tract. [illegible] this sensible writer was perhaps the first clerical [illegible]
of that most illustrious & immortal layman - the faithful [illegible] of Nathaniel [illegible]
Duke John Hutchinson - the instrument of many recoveries [illegible]
[illegible]

WELLCOME HISTORICAL MEDICAL LIBRARY

E R R A T A.

Pag. 31. lin. 22. *leg.* deceptum.
44. l. 12. . . unus.
44. l. 20. . . altera.

ORATIO

DE

RE MEDICA

COGNOSCENDA et PROMOVENDA.

§. 1.

Doctissimi Auditores,

"UT alimenta ſanis corporibus Agricultura, ſic ſanitatem ægris Medicina promittit[1]." Promittit quidem Medicina; ſed non ſemper reſpondet. Hæc ars itaque quaſi trunca et debilis, uſque ad hæc noſtra tempora pervenit. Ad vos igitur, ad vos pertinet, magis validam, magis firmam eam reddere. Quibus au-

[1] Celſ. in præfat. p. 1.

tem modis hoc fieri poteſt, nunc breviter dicendum eſt. In primis, neceſſarium eſt cognoſcere omnia quæ, de hac re, ab aliis propoſita fuerunt. Deinde, diſcernere quod utile, quod non; quod certum, quod incertum; quod denique verum, quod falſum. Tunc demum, ſufficere quod deſit. Quantus campus diſquiſitionum nobis patet! Quodam ordine incipiendum; unde incipiendum; quomodo pergendum eſt? Quid operæ, quid judicii, quid doctrinæ, quid experientiæ, neceſſarium erit ad hæc omnia recte exploranda! Opus et difficile, et longum eſt. Dextra Scylla minatur, ſiniſtra ſub undis latet Charybdis. Nunc, æquor tutum placidum navigamus, et portum ſecurum expectamus; nunc, tenebris nigreſcunt omnia circum, et ventis adverſis, a curſu noſtro, depellimur. Atque ubi ad portum optatum ventum eſt, votis noſtris ſæpe minus reſpondet; multa adhuc deſunt, et neceſſe eſt ut alto nos iterum committamus, ad nova inveſtiganda:

Quippe ita NEPTUNO viſum eſt: immania cujus
Armenta, et turpes paſcit ſub gurgite phocas.
Hic tibi, nate, prius vinclis capiendus; ut omnem
Expediat morbi cauſam, eventuſque ſecundet.

Nam

Nam ſine vi non ulla dabit præcepta, neque illum
Orando flectes.

VIRG. Georg. L. IV.

§. II.

INCIPIAMUS a natura corporis humani. Circuitum ſanguinis cognoſcimus; verum quomodo faciamus guttulam etiam minimam, ejus humoris, neſcimus. Omnes muſculos corporis, ſuis nominibus propriis vocamus; quibus autem modis digitus etiam movetur, prorſus ignoramus. Nervos in paria collocamus, in ramos diſtribuimus, et eos ad fibrillas ſuas minutiſſimas perſequimur; quis autem adhuc ipſorum modum agendi recte expoſuit? Hepatis, pancreatiſque, ſtructura communis nota eſt; verum cur hoc, ſuccum pallidum mitem ſalivarium ſecerneret, illud autem ſuccum flavum amarum, non ſcientia comprehendimus. Lien, viſcus ſatis magnum eſt; uſum ejus tamen conjectura tantummodo proſequimur. Thymus, glandula conſpicua eſt; haud ſcimus autem cur formatur. Quid de cerebri ſtructura dicendum eſt? an ignorantiam noſtram fateamur, et liberaliter concedamus, nihil de hac re nobis apte cog-

nitum fuiſſe? Atque ita ſinceritatem et veritatem anteferre laudi hominum, ex ſubtilibus opinionibus conjecturiſque, acquiſitæ. Quidam cerebri hiſtoriam, et ordinem ejus partium, propoſuerunt non minori confidentia et audacia, quam ſi coram ipſi adfuiſſent quando admirabilis hæc machina formata erat, conſiliaque omnia magni artificis cognoviſſent! Senſorium commune quidam in ventriculis anterioribus poſuerunt, memoriam in poſterioribus, judicium vero in mediis; ut hoc facilius eas imagines animi conſideraret, quæ a circumjacentibus ventriculis profluunt. Quidam autem ſenſorium commune ad corpora ſtriata annexerunt, vim imaginandi ad corpus calloſum, memoriamque ad ſubſtantiam corticalem. Id quidem certum eſt, cerebrum eſſe organum animæ præcipuum; et inſtrumentum cujus ope multa admodum mirabilia efficit. Ipſa autem anima, quæ cogitat ſe poſſe omnia comprehendere, ſuamque nullis limitibus prorſus circumſcribi ſcientiam; domicilium ſuum delineare minime poteſt, et nullibi peregrinari magis videtur quam domi[1].

[1] Vid. Expoſit. Anatom. de la Structure du Corps Humain, par J. B. Winslow, p. 641. & ſeq.

Hæc

Hæc deſiderata ſolummodo enumeravi, ut monſtrarem vobis multa eſſe adhuc exploranda, in hac parte artis; et ut excitarem veſtram induſtriam pertinaciamque ad nova invenienda in œconomia animali. Licet enim non illico perſpicere, abditas actiones variorum organorum corporis poſſimus; tamen ſumma diligentia opus eſt, ut eorum veram ſtructuram reperiamus; atque ita paulatim progrediamur, tandemque ad veritatem accedamus. Per quam multa ſecula, circuitus ſanguinis, arcanum quaſi impenetrabile latebat; donec ſtella noſtri Harvei orta eſt, novamque lucem rei attulit? Nunc vero, noſtris temporibus, quod repertum fuit, quam facile quam familiare nobis apparet; ſic ut plane mirandum videatur, aliquem corpora animalia incidentem, id ipſum ignorare potuiſſe!

Quinetiam, id nobis apte demonſtrat quam utilis eſt Anatomia, ſive ars incidendi corpora mortuorum; quæ nos doceat veram poſituram, magnitudinem, ſtructuram, uſumque, partium variarum corporis humani. Quicunque machinam quamvis juſte ac plane comprehendere avet, in partes debet eam caute dividere; deinde quamque partem, et

per

per ſe, et cum cæteris junctam accurate ſcrutari. Quis enim machinam emendare poteſt, qui prius ejus ſtructuram non cognoverit? Vel quis partem affectam ſcire poteſt, qui verum poſitum ullius viſceris neſcit? Igitur anatomicæ inveſtigationes, nunquam poſſunt nimis laudari. In hac parte, medicæ diſciplinæ, recentiores longe antiquis præſtiterunt. Satis erit mentionem facere nominum Haverſii, de oſſibus; Cowperi, de muſculis, arteriis, et venis; Williſii, de nervis; Loweri, de corde; Ridleii, de cerebro; Malpighii, de pulmone; Gliſſonii, de hepate; Drelincourtii, de liene; Fabricii ab Aquapendente, de ventriculo et inteſtinis; Aſellii, de vaſis lacteis; Bartholini, de vaſis lymphaticis; Pecqueti, de receptaculo chyli; Whartoni, de glandulis; Virſungii, de ductu pancreatico; Euſtachii, de renibus; Regneri de Graaf, de partibus genitalibus; Harvei, de motu cordis et ſanguinis, et de generatione animalium; Gualtheri Needham, de formato fœtu; Hunteri, de utero gravido; Ruyſchii, Morgagnii, et Halleri, de variis et præſtantiſſimis rebus anatomicis.

§. III.

§. III.

A STRUCTURA corporis humani, ad ejus morbos tranſitus facilis eſt; vix enim illud diu manet in eodem ſtatu. Calor, frigus; cibus, potio; motus, quies; affectus animi, et mille aliæ res; id ipſum celeriter mutant. Officium autem medici eſt, regulas his dare; ſic ut ſanitatem hominis conſervet, vitam proroget, morboſque depellat. Non immortalitatem alicui donare proponimus, cum ſors hominis ſit ſemel mori; ita ſapienti Creatori omnium placuit, ideoque ubi tempus deſtinatum aderit, voluntati ejus, cedere reverentia ſumma nos oportet: iter autem vitæ magis placidum reddere, angoremque mortis levare, in arte ineſt. De his autem rebus dicenti, ubi incipiendum eſt? vel qua ratione utendum? Multæ enim viæ ſunt, quæ ad mortem tendunt; ſicut eleganter dixit MILTONUS, HOMERUS noſter Britannicus:

Some — — — by violent ſtroke ſhall die,
By fire, flood, famine; by intemp'rance more
In meats and drinks, which on the earth ſhall bring
Diſeaſes dire: — — — All maladies

Of

Of ghaſtly ſpaſm, or racking torture, qualms
Of heart-ſick agony, all fev'rous kinds,
Convulſions, epilepſies, fierce catarrhs,
Inteſtine ſtone and ulcer, colic pangs,
Demoniac phrenzy, moaping melancholy,
And moon-ſtruck madneſs, pining atrophy,
Maraſmus, and wide-waſting peſtilence,
Dropſies, and aſthmas, and joint-racking rheums.

Parad. Loſt. B. XI.

Morbi, in libris medicis, diverſim poſiti fuerunt, diverſis ætatibus, et diverſis auctoribus: alii eoſdem diviſerunt in acutos et longos; in internos et externos; alii ſecundum partes affectas, velut in morbos capitis, cervicis, pectoris, abdominis, artuumque; et in eos qui mulieres, et pueros præcipue afficiunt. Boerhaavius a vitiis fibræ ſolidæ ſimplicis incipit; et geometrico progreſſu, a ſimpliciſſimis ad magis compoſita tranſire conatur. Idea ſimplex eſt, jucunda, ſpecioſa, rationalis; in uſu autem, rariſſime morbus omnino ſimplex occurrit; ſæpius quidem morbi, inter ſe ipſos, maxime implicantur. Boissier De Sauvages, ejuſque æmuli, mala corporis, ſecundum eorum indicia, aliis plerumque rejectis, diſpoſuerunt in ordines, genera, et ſpecies; more modoque eorum qui herbarum ſcientiam, rerum-

que

que naturæ exercent: ſic ſimilia ſimilibus propius junguntur, et ea in quibus diſcrepant clarius apparent. Utriuſque propoſitum quod laudari habet, et quod culpari poteſt; itaque vobis operæ pretium erit, magis perfectum opus reddere. Quod facillimum et ſimpliciſſimum erit, et uſui, et hiſtoriæ accuratæ morborum optime accommodatum, anteferendum eſt.

Ex omnibus morbis, qui corpus humanum afflixerunt, febres maxime populares et pernicioſæ ſunt. Sine febre enim, homo rarius degit vitam; ſine febre rarius moritur. Igitur ad id vitium recte cognoſcendum, vos animum intendere præcipue oportet; quod, prout experientiſſimus Sydenhamus dixit, duos fere trientes, eorum qui morte occumbunt, tollit. "Et profecto haud oſcitanter impugnandum eſt (inquit) hoc morborum tam peſtiferum agmen; quod nullo non die cum genere humano bellum gerit internecinum atque ασπονδον; et cujus telis duo ad minimum hominum trientes, ſi eos demas, qui violenta morte perimuntur, confoſſi quotannis occumbunt[1]". Febres

[1] Sydenh. Sect. VI. cap. VII. p. 286.

ſæpe tam varias formas aſſumunt, ut auctoribus deficiant nomina, quibus eas exprimant. Conandum eſt eorum numerum minuere, et notiones magis certas iis affigere; ſic ut inter ſe confundi non poſſint. Unum pro certo habeo; ſcilicet, febres quamvis nomine, et quibuſdam notis, tamen non ſemper in curatione diſcrepare. De natura et cauſa febrium quoque, auctores aliter aliterque ſentiunt: igitur de hac re ſatis licentiæ eſt, et ad ingenium et induſtriam veſtram exercendam. Febres ubi poſitæ ſunt? an in corde? an in cerebro? an in nervis? an in glandulis? an in vaſis lymphaticis? an in ſanguine? an in humoribus ſecretis? an in toto corpore? an in partibus. Cujus generis, figuræ, et habitus, ſunt corpuſcula quæ febres movent? an in cœlo hæc, an in terræ viſceribus; an in cibo potuque maxime inhærent? cur horrore incipiunt febres? cur aliæ febres caput potiſſimum, aliæ fauces, aliæ pulmones, aliæ jecur, aliæ inteſtina, aliæ glandulas, aliæ membra, aliæ ſummam cutem vexant? cur aliæ ſemel tantummodo, aliæ multoties corpora humana affligunt?

Calculus, in viis urinæ hærens, malum atrociſſimum eſt; adverſus quod, nullum remedium tutum et efficax, adhuc inventum eſt. Arduum certe eſt prævenire, præcipue vero ſolvere tale ſolidum, compactum, ſiliceum, concretum, in corpore humano, quale calculus eſt; et a medicamentis aſſumptis, tam longe remotum. Id tamen ex toto nos deterrere minime debet; aliquid enim tandem fortaſſe cogitandum, ad morbum a vinculis ſolvendum, et tuto et jucunde e corpore, cum urina ejiciendum. Attractio electa, ſive affinitas corporum, haud mediocrem ſpem nobis præbet. Quot varia nuper, in aëre fixo dicto, obſervata fuerunt! quorum nonnulla ad calculum ipſum, extra corpus ſolvendum, jam a Gulielmo Saunders et Thoma Percival, accommodata fuerunt[1]. Ejus autem aëris vis, quod ad calculum intra corpus, nondum reperitur; igitur, veſtra inveſtigatione, maxime digna eſt.

Podagra, inter opprobria medicorum, diutius annumerata fuit; ad vos igitur, viros experientiſſimos, ignominiam tollere attinet.

[1] Vid. Percival's Philoſ. Medic. and Experim. Eſſays.

Struma, vitium impurum et fœdum eſt, quod, vultu ſuo glabro et inæqualiter tumido, medicum aſſidue tuetur; et vehementer auxilium quaſi implorat, ad hanc deformitatem removendam; æque potenter et ſpecialiter ac cortex Peruvianus febri intermittenti, vel argentum vivum lui venereæ ſuccurrit.

Affectiones hyſtericæ, et fluor albus, vel præcipue fatigare et ægrotas et medicos etiamnum ſolent.

In curatione ejus affectus, cui Επιληψιας Græcis nomen eſt, tantillum profectus fecimus, ut, uſque ad hunc diem, *morbus ſacer* recte nominetur.

Id malum, quod παραλυσιν Græci vocant, membra hominis adeo adhuc ſolvit, ut rarius ad priſtinum ſtatum iterum reduci poſſint.

Quis contra morſum rabioſi canis, remedium certiſſimum propoſuit? ſolet enim adhuc ex eo vulnere, aquæ timor naſci, Υδροφοβιαν Græci adpellant,

lant, miſerrimum genus morbi; in quo ſimul æger, et ſiti et aquæ metu cruciatur[1].

Illa tabis ſpecies, quam Græci Φθισιν nominaverunt, obſervatione veſtra gravi maxime digna eſt; cum tam vulgaris, tamque exitioſus morbus ſit. Nullane diſciplina proponenda eſt, quæ pulmones agitatos pacare poſſit; et febriculam hanc extinguere? Britannia, commercii ſui ope, remediorum et Europæ, et Aſiæ, et Africæ, et Americæ, magiſtra eſt; verum in his regionibus nullane herba invenienda, quæ vitium hoc tabeſcens coërceat? Dic, quibus in terris, et eris mihi magnus Apollo[2].

Corpora morbida incidere maxime neceſſarium, ad ſedes et cauſas morborum detegendas, igitur a vobis minime negligendum eſt; et quamvis forſan neque hæ neque illæ præciſe reperiantur, quod interdum evenit, nihilominus tamen aliquid ſic, plerumque ſe oſtendit, notitia dignum. Manifeſtum eſt, cauſam proximam ejus mali quod no-

[1] Celſ. Lib. v. Cap. xxvii. p. 308.

[2] Virgil. Ecl. iii. ver. 104.

ſtris

ſtris *Hydrocephalus internus* appellatur, hac re neglecta, nunquam cognoſci potuiſſe; ſed ſemper nobis latuiſſe. Et fortaſſis ob hoc evenit, id malum leviter tantummodo, uſque ad hæc noſtra tempora, notum fuiſſe: ingenioſiſſimus enim Robertus Whytt, primus omnium, ejus cauſam naturamque recte expoſuit[1]. Veriſimile autem eſt, quod hoc ipſum malum nunquam non corpora puerilia afflixerit. Quam multa et maxime utilia, ſic inventa fuerunt, ab illuſtriſſimo Morgagnio, quæ nuper memoriæ prodidit, in ſuo admirabili libro, De ſedibus et cauſis morborum! Igitur ſæpe optavi Societatem eſſe inſtitutam, præmia dandi cauſa pauperibus iis, ad quos cadavera morbida forſan pertineant; et peritos viros aſſignari ea diligenter incidere, hiſtoriam brevem caſus componere, et tum publice edere. Hæc enim, et cito, et maxime ſcientiam medicam augerent; et ſic mala nupera mortuorum, ad bona viventium conducerent.

1 Vid. The Works of Robert Whytt, p. 725. — Obſervations on the Dropſy of the Brain. Edinb. MDCCLXVIII.

§. IV.

§. IV.

Illa pars medicinæ, quæ manu curat, Chirurgia nominatur; ad eam dux fideliſſima anatomia eſt; ſine qua admodum clauda et cæca quaſi foret. Hæc igitur ita neceſſaria eſt, in hac parte medicæ ſcientiæ; ut nullo modo omitti poſſit. Qui poſitum, magnitudinem, figuram, colorem, cujuſque partis internæ ignorat, quando ad ſcalpellum currendum eſt, quomodo ſcire poteſt quà ferrum conditurus eſt, vel quid ſecuturum erit; vel etiam, ubi patefacta ſunt interiora, cognoſcere quid integrum, quid corruptum ſit? Talis quidem mactantis, non medentis, vicem exhiberet!

Manus perita et prompta, quam præcipue utilis Chirurgo eſt; interdum motus ſingularis manus os luxatum, vi magna prius incaſſum tentata, in ſedem propriam facile reduxit. Per motum peritum manus, hernia laborans non ſemel, a periculo ſcalpelli, abreptus eſt.

Leges

Leges machinalis ſcientiæ recte comprehendere, Chirurgo maxime commodum eſt; quoniam illum reddit magis aptum ad inſtrumenta, faſcias, ferramenta nova utiliaque invenienda et applicanda: non in contemplatione tantum hujus ſcientiæ, ſed in uſu ejus verſari debet. Qui hanc diſciplinam ſic didicit, cæteris paribus, utilior Chirurgus erit, ut res mihi videtur, quam qui eam ipſam neglexit.

"Esse autem Chirurgus debet adoleſcens, aut certe adoleſcentiæ propior; manu ſtrenua, ſtabili, nec unquam intremiſcente, eaque non minus ſiniſtra, quam dextra promptus; acie oculorum acri, claraque; animo intrepidus, immiſericors, ſic, ut ſanari velit eum, quem accepit, non ut clamore ejus motus, vel magis, quam res deſiderat, properet; vel minus, quam neceſſe eſt, ſecet: ſed perinde faciet omnia, ac ſi nullus ex vagitibus alterius affectus oriretur [1]."

[1] Cels. Lib. vii. in præfat. p. 406.

§. V.

Ad manum quoque pertinet illa pars artis, quæ Obſtetricium vocatur; in qua ſæpius maxima peritia eſt, parum potius quam multum agere: natura plerumque hîc, per ſe, optime ſuccurrit. Patientia et lenitas, quam maxime requiritur, iis qui hanc artem exercent. Oculus ſapientiæ et judicii quaſi, ſummo digito artificis poni debet; ut, quod in tenebris latet, ſalva matre, in lucem feliciter prodeat. Fœmina enim, per partum, catenam ſplendidiſſimam naturæ humanæ format, per quam connectuntur conſanguinei cari, omneſque charitates et patris, et filii, et fratris.

Si inſtrumentis uti opus ſit, quo ſimpliciora, et minus ſpatii implerint, quando in uterum recipiuntur, eo aptiora erunt. Atque ſi unquam neceſſe foret caput infantis, utero hærens, aperire, (horrendum opus!) artifex, cerebro tenero perforato, temporis aliquantum daret, antequam corpus extraxerit, ne forſan infans non omnino mortuus eſſet. Evenit enim infantem, in luminis oras tractum, hoc in caſu, ſigna evidentia vitæ adſtantibus monſtraſſe.

Quinetiam ſi, inter partum, quid inſoliti contingeret, artifex minime perturbari debet, ſed leniter et prudenter rem examinare. Quo plus periculi, eo plus fortitudinis opus eſt. Uterus ipſe inopinanter lacerari poteſt, ac vel infans, ſedes ſuas relinquens, in alvum matris aſcendere; vel etiam, partu recte finito, inteſtina puerperæ per naturalia deſcendere poſſint; unde artifex, tali nova re perterritus, velut corpus aliquod inutile extraneum, ea inſcienter abſcindere poſſet, atque inde culpam uteri in ſe ipſum transferre.

§. VI.

Antequam ad medicinam exercendam perveniamus, multa prius diſcenda, quæ ad principia artis potiſſimum attinent; nec ea, ex toto prætermittenda, quæ adjuvant excitando artificis ingenium. De Anatomiæ neceſſitate et utilitate jam diximus; nunc ad alia neceſſario ſcienda tranſeundum eſt.

Materiæ Medicæ cognitio, cum curatione morborum intime connectitur. Doctrinas inſtrumentorum continet, quibus medicus agit, hiſtoriamque earum rerum quæ medicamenta efficere poſſunt.
Scientia

Scientia plantarum, et jucunda et neceſſaria eſt; ad ſanitatem etiam corporis, ac animi cultum confert. Non ſatis eſt tamen, omnes terræ herbas vocare propriis ſuis nominibus, figuraſque earum delineare; id tantummodo rudimenta tanquam ejus ſcientiæ comprehendit; maxima res eſt earum vires facultateſque invenire; et ad uſum, et ſalutem hominis applicare. Dictum fuit, herbas cujuſque regionis, remedia parare, prompta in auxilium omnium ejus morborum: ſi id verum ſit, maxime nos oportet imprimis inveſtigare vires herbarum noſtræ regionis; et non tantummodo eas diſponere in claſſes, ordines, genera, ſpecies. "Et ſane dolendum eſt, (inquit Sydenhamus) plantarum naturam nondum magis exploratò nobis innoteſcere; quæ mihi videntur reliquæ omni, qua patet, Materiæ Medicæ palmam præripere, et quæ inveniendorum de quibus jam diximus remediorum (nempe ſpecificorum) uberrimam nobis ſpem faciunt: Cum animalium partes cum humano corpore nimium convenire videantur, nimium diſſidere mineralia; unde eſt quod mineralia indicationibus potentius reſpondere, quam vel plantas, vel ex animalibus deſumpta, lubens fateor; at non

ſpecifice tamen mederi, eo quo diximus ſenſu ac modo[1]". Præterea, herbæ ſimpliciaque medicamenta, in variis rebus, compoſitis præſtant; ſine multo opere uſui aptantur, nec tam facile adulterantur, neque tam cito corrumpuntur, quam magis compoſita.

Facultates medicamentorum, aliqua ex parte, interdum cognoſci poſſunt ex odore, ſapore, vel ex eorum manifeſtis effectibus in corpus integrum; ſed ex his ſolis judicare, ut quidam contenderunt, habet equidem quod ſpecioſum eſt; ſed maxime fallax. Oleum purum, exempli gratia, odore vacat et ſapore, et ſine ullo effectu ſenſibili aſſumi poteſt; idem vero, quamvis ita inodorum, inſipidum, inefficax, tamen venenum ſubtiliſſimum viperæ celeriter et rapit, et vincit; adeo ut valentius fiat, adverſus venenorum pericula, quam nobiliſſimum illud antidotum regis Mithridatis. Cortex Peruvianus, liberaliter etiam aſſumptus, corpore ſano, pro nihilo eſt; febre autem laboranti idem datus, miros edit effectus. Scorbutus, perniciociſſimus ille navigantibus morbus, jure, pomo,

[1] Sydenh. in præfat. p. 30.

omnique

omnique genere oleris, quod pro cibo quidem hominis eſt, celeriter tollitur: adeo ſimplices ſunt operationes naturæ, ſemperque nobis admirandæ[1].

§. VII.

Chemia, nobis oſtendit partes componentes, omnium corporum; in corpuſcula minutiſſima eas reſolvit, iterumque coïre facit. Nobilis ars eſt, ideoque nobis diligenter colenda; ex hac enim multa et præclara medicamenta orta fuerunt. Clarius nobis patefacit illam admirabilem proprietatem materiæ, attractionem electam dictam; quæ, Proteos modo, rerum naturæ corpuſcula mutat in omnes formas, omnes colores, omnes odores, omnes ſapores. Itaque ad Medicamentariam, ſive artem conficiendi medicamenta, maxime pertinet: namque ſine hac notitia quis, duabus rebus ſimul miſtis, dicere poteſt quid iis futurum ſit? miſtura omnino diverſa, ab ea quæ medici erat in animo, oriri poteſt!

[1] Hulme de Scorbuto, in præfat. p. ix.

Myste-

Mysterium princeps, ejus partis ſcientiæ, in cognitione perfecta, eorum quæ vel inter ſe attrahunt vel repellunt, poſitum eſt. Omnes naturæ partes, pro ſua inveſtigatione ſibi vendicat; complectens regna animalia, vegetabilia, mineralia, cum igne, aqua, terra, aëre. De aëre ſolo, quot nova et mirabilia nuper inventa fuerunt, maxime a diligentia, et ingenio, clariſſimorum virorum Stephani Hales[1], Gulielmi Brownrigg[2], Joſephi Black[3], Nobilis Henrici Cavendish[4], Joannis Pringle Baronetti[5], Davidis Macbride[6], et Josephi Priestley[7]! Quamdiu aquæ acidulæ, diſquiſitiones ingenioſiſſimorum virorum, evaſerunt! nunc autem, Chemiæ ope, iis ipſis tam accurate æmulari poſſumus, quam in victoria naturæ quaſi exultare; et facultates earum aquarum eo modo variare, quo optime nobis placeat.

[1] Statical Eſſays. [2] Phil. Tranſ. vol. LV. p. 235. et ſeq. [3] Eſſ. and Obſerv. Phyſ. and Liter. vol. II. p. 157. et ſeq. [4] Phil. Tranſ. vol. LVI. p. 141. et ſeq. [5] Append. to Obſerv. on the Diſeaſes of the Army. [6] Experim. Eſſays. [7] Experim. and Obſerv. on different kinds of Air.

Vocabula

Vocabula *aëris fixi*, *inflammabilis*, *acidi*, *alcalini*, *et nitroſi*, nuperrime tantummodo in artem accepimus; ob quam cauſam omnes eorum proprietates vix adhuc patent, itaque quæ latent vobis diligenter ſcrutandæ ſunt. Eadem res, diverſim applicata, aliter aliterque operabitur. Aër fixus, in pulmones receptus, vitam protinus extinguit; idem tamen, in ventriculum et inteſtina acceptus, ad ſanitatem humanam maxime confert. Idemque tum vapor, ut res videtur, per totum corpus fertur, et mirandum auditu! quod prius volatile erat nunc fixum eſt, et fit quaſi vinculum omnium corporis humani partium: cum enim rurſus avolat, duriſſima etiam ſubito ſolvuntur[1]. Timotheus Lane vero nuper demonſtravit, ferrum ipſum, per ejus aëris vim ſolam, in aqua ſolvi, et in corpus unum cum ea coiviſſe: et hoc modo, ut putat, aquæ chalybeïæ a viſceribus terræ erumperunt[2].

Ab experimentis, ingenioſiſſimi Josephi Priestley, patet nigrorem ſanguinis venarum oriri ab

[1] Hulme de Scorbuto, p. 67.

[2] Phil. Tranſ. vol. lix. p. 216. et ſeq.

eo

eo principio ignis, quod Φλογιστον Chemici recentiores vocant, idque imbibere de variis liquoribus circumeuntibus; interque tranſitum ſuum per pulmones id ipſum exhalare in aërem inſpiratum, qui id libenter accipit ſtatimque cum eo coit; tumque ſanguinem, rubrum colorem adipiſci, et magis purum, magis aptum fieri neceſſitates vitæ ſubminiſtrare; ideoque inſtitutum reſpirationis eſſe Φλογιστον id a ſanguine ſeparare; pulmoneſque eſſe quaſi caminum, vaporem illum igneum noxium, e corpore exportare: experimenta ſane pulchra, quæ lumen novum uſui reſpirationis affundunt[1]. Sed per experimenta, quid non fieri, quid non cognoſci poteſt! Horum exemplum unum vel alterum clariſſimum, extra artem noſtram liceatne mihi dare? Ignis ipſe furens, omnia prius devorans, nunc ope laminæ tenuiſſimæ ferri, in ſuo rapido curſu, facile cohiberi poteſt; ſicut flammea experimenta, Davidis Hartley Armigeri, ſplendide oſtenderunt. Newtonus ille magnus, plurima ſua mente comprehendens, gravitatis inclinationem, vel attractionem univerſalem, in quaque

[1] Phil. Tranſ. vol. LXVI. p. 226. et ſeq.

parte

parte materiæ mundi inhærentem hominibus propoſuit; per quam ſol, terra, luna, ſtellæque omnes, velut in libra, per ſe pendent, omneſque ſuos motus recte perficiunt; per experimenta autem, ejus rei veritatem, Reverendus Nevil Maskelyne, Aſtronomus Regius, ex attractione montis Schehallien in Caledonia, jam nunc nitide demonſtravit[1].

§. VIII.

Historia animalium, et Anatomia Comparativa, ſtructuram et uſum, variarum partium corporis humani, maxime explicant; igitur non prætermittenda ſunt. Aperiunt quoque animi vires, et nos docent opera rerum naturæ admirari et revereri; et ad Dei notitiam ter Opt. Max. ducunt!

Animalia, ex ſolidis partibus fluidiſque circulantibus, componuntur; in forma et magnitudine potiſſimum diſcrepant, mirabiliterque apta nata ſunt ad ſuas functiones multiplices perficiendas. Non

[1] Phil. Tranſ. vol. lxv. p. 500. et ſeq.

in ſtatura vis eſt; illud enim animal minutum formica, æque vivida et perfecta eſt ac elephas ingens. Gradatio modica eſt, ex fabrica animalis rudiſſimi, ad id quod perfectiſſimum eſt; et inter hæc duo varietas infinita. Principium animatæ materiæ nobis apparet ita quaſi inanimum eſſe, ut paululum diſtet ab eo quod in quibuſdam vegetabilibus obſervare licet: Mimoſa[1], a tactu recedit; et foliola alius plantæ, nuperrime in Britanniam importatæ, ab Indiis Orientalibus, Hedyſarum mobile[2] noſtris vocatur, per ſeſe etiam, motus animales varios, perficiunt. Itaque partitio tenuiſſima eſt, inter vitam vegetabilem et animalem; ſive inter animatam ſubſtantiam, et materiam prorſus ſenſu carentem.

Ut inveſtigari poſſint diverſæ formæ, magnitudines, genera, proprietates, et ſtructuræ, animalis naturæ, confugiendum eſt nobis ad Geometriam aut figuram et menſuram corporum; Mathematicam; Opticen; Machinalem ſcientiam; Phyſiologiam; Pneumatica; nec non ad ea quæ ad fluida, lucem, et electricitatem pertinent. Cicada Later-

[1] Anglice, *The ſenſitive Plant.* [2] Anglice, *The moving Plant.*

naria

naria[1] lucem continet; et Gymnotus Electricus[2], a lateribus ejus fulmina jactat, atque ita inter piſces fit tanquam JUPITER parvus. Acies humana per ſe non ſatis acuta eſt, ad omnem animalem naturam perſpiciendam; millia milliaque animalculorum tantum ſunt infra noſtros ſenſus, quantum oculi ea tueri non poſſunt: vitra optica nobis oſtendunt, novos mundos animatos, æque ac orbes cœleſtes;

Horum inteſtinum quodvis, quale eſſe putandum'ſt?
Quid cordis? globus aut oculi? quid membra? quid artus?
Quantula ſunt?

LUCRET. lib. IV. ver. 116.

Ex quo, neceſſitas cognoſcendi uſum et adminiſtrationem Microſcopii, clare apparet. In hac re nuperrime inclaruit JOANNES ELLIS, ut videre licet in tractatu ejus de natura Gorgoniarum[3]; tandem autem morbo atque ætate confectus; jam nunc

[1] Anglice, *The Lantern-Fly.* [2] Anglice, *The electrical Eel.*

[3] Anglice, *Sea-fans, or Sea-feathers:* Vid. Phil. Tranſ. vol. LXVI. p. I. et ſeq.

exceſſit e vita, et exemplum vobis reliquit et ſcientiæ et diligentiæ, in rebus naturæ, imitatione digniſſimum.

Hoc in loco, non ſilentio prætereundus eſt Gulielmus Hewson; quem nuper vidimus, et qui huic Societati ornamento erat. Vir quidem diligens, ingenioſus, modeſtus; in uſu ſcalpelli anatomici promptus, in novis inveniendis acutus. Ejus inquiſitiones, de ſanguinis natura[1]; et de ſyſtemate lymphatico[2]; ſunt laude perdignæ. In experimentis anatomicis peragendis, vulnus inter digitos manus accepit, quo putredine cadaveris infecto, virus noxium in vaſa lymphatica ſe induxit, tumorem glandularum axillæ faciebat, tandemque totum ſanguinem vitians, febrem mali generis movebat; quæ illum ſuſtulit die primo Maii, Anno MDCCLXXIV; et ſic, annos circiter triginta tres natus, diem obiit ſupremum.

[1] Exper. Inquir. part firſt: et Phil. Tranſ. vol. LXIII. p. 302. et ſeq.

[2] Exper. Inquir. part ſecond.

§. IX.

§. IX.

De auctoribus medicis breviſſime dicam. Antiqui viri, morbis depingendis, maxime excelluerunt; et optime præſagiſſe Hippocratem, et veteres et recentiores omnes ad unum fatentur. Quiſquis itaque in hac parte artis præſtare vellet, antiquos illos ſcriptores pro optimis exemplis, et pro peritiſſimis naturæ æmulis, habere debet:

— — — Vos exemplaria Græca,
Nocturna verſate manu, verſate diurna.

Hor. de Art. Poet.

Neque etiam recentioribus laus ſua deneganda eſt; multa enim nova invenerunt de Anatomia, Chirurgia, Herbarum ſcientia, Materia Medica, Chemia, Oeconomia animali, Rebus Naturæ, nec non de ſedibus et cauſis morborum, et ratione medendi.

Opera vero medica, quæ potiſſime laudanda ſunt, memoriæ prodita fuerunt ab Alberto v. Haller, viro quidem induſtriæ incredibilis, judicii acutiſſimi; et qui totam rem medicam quaſi ſibi

apte

apte vendicavit[1]. Scire autem licet, vix ullum eſſe volumen editum, minoris etiam nominis; quod non aliquid vel utile vel dulce nobis præbeat. Libri vero multiplices qui quotidie in publicum emittuntur, de variis partibus noſtræ ſcientiæ, difficile reddunt, et fere impoſſibile, ut unuſquiſque per ſe eos omnes emeret; nihilominus perquam neceſſe eſt ut quiſque ſciret, quamprimum, omnia nuperrime inventa quæ ad artem pertinent. Bibliotheca itaque publica medica, admodum utilis fieret, præcipue in hac urbe; in qua tot homines medici adſunt, et tanta frequentia eorum qui huc concurrunt, ad hanc diſciplinam perficiendam*.

§. X.

Quod ad morbos ipſos præcipue pertinet, multa obſervanda ſunt. Genuina et rationalis hiſtoria morbi exhiberi debet, accurate comprehendens in-

[1] Vid. Opera ejus omnia.

* Bibliothecam ejuſmodi, jam jam propoſuerunt in publicum Societas Medica Londinenſis: et ad hanc promovendam, ex omnibus cupidis literarum, nunc opem petunt.

dicia,

dicia, prout oriuntur; omnibus ſimul conjecturis vanis, non tantum ab ipſa arte, ſed a cogitatione artificis etiam, rejectis. Nec ſane inutile erit certa indicia morborum, ab iis quæ incerta ſint, diſcernere.

Tempora anni quoque, quæ genera morborum peculiaria ſecum ferant, diligenter notanda: ea enim ſæpe adjuvant, monſtrando ſpeciem mali veram, rationemque medendi. Cholera morbus æque certo redit, ac Autumnus ipſe; eodemque tempore anni, non raro multa alia vitia incidunt; quæ ventriculum inteſtinaque afficiunt, et quæ, tametſi non vere Choleræ ſint, tamen in eorum curatione ad eandem morbi ſpeciem haud inepte referri poſſint. Tempora obſervando quibus Variolæ graſſantur, facilius præſagimur anne iiſdem, infantes cæteroſque omnes, quos jam morbus non afflixit, vexatos iri probabile erit.

Quæ juvant, et nocent, potiſſime etiam cognoſcenda. Fideliter enarranda ſunt omnia, non fauſta tantummodo, ut ſæpius fit; ſed infauſta quoque. " A futuris ſe deceptem eſſe, Hippocrates memoriæ

riæ tradidit; more ſcilicet magnorum virorum, et fiduciam magnarum rerum habentium. Nam levia ingenia, quia nihil habent, nihil ſibi detrahunt. Magno ingenio, multaque nihilominus habituro, convenit etiam ſimplex veri erroris confeſſio; præcipueque in eo miniſterio, quod utilitatis cauſa poſteris traditur; ne qui decipiantur eadem ratione, qua quis ante deceptus eſt[1]".

Præterita diſcere, et præſentia noſcere, non ſatis eſt medico; futura quoque prædicere oportet; quæ res quidem non mediocrem honorem medenti attulit. Cauſas etiam morborum cognoſcere ſemper jucundiſſimum eſt; id ipſum vero, propter humanam imbecillitatem, rarius mortalibus datur; veritas enim ſæpe in puteo alto quaſi latet, felixque ille eſt qui eam ſic inde haurire poteſt, ut omnibus clare pateat[2]. A rebus verum cognitis melius eſt incipere; et tum paulatim ad abditas tranſire.

[1] Celſ. lib. VIII. cap. IV. p. 515.

[2] Hulme de Scorbuto, p. 33.

Ratio-

Ratiocinatio autem, in arte medica, ita neceſſaria eſt; ut ſine ea minime procedere poſſimus aut ſcientiam veram proſequendo, aut cauſas principiaque rerum inveſtigando; quibus rejectis, nec obſervatio utilis, nec experimentum, nec ordo ſecutura eſt. Itaque experientia ſola ſicut quidam dixerunt, medicum non facit; et ratiocinatione maxima, et cogitatione ſumma etiam ſæpius opus eſt. Nunquam enim duo caſus ita ſemper ſimiles inter ſe ſunt, ut non aliquantulum diſcrepent, et novo conſilio curantis egeant. Quam multa oriuntur ex diverſa corporum natura, ætate, ſexu, cœlo, modo vivendi, et mille aliis rebus? adeo ut ex quoque fere caſu, nova tanquam hiſtoria morbi oriatur.

Quæ præcipue indicant rationem curandi, optime trahuntur ex ſubtili animadverſione omnium morbi ſignorum; et potiſſimum eorum quæ maxime periculum oſtendunt. Duce etiam natura, nos ad curationem morborum feliciter tendimus. "Proſpicere debet medicus, quanam via materiæ morbidæ expulſionem natura moliri videatur, et hanc omnibus modis adjuvare. Illa vero ſæpiſſime per

plures ſimul corporis meatus peragitur, et altera alteri plus minus obſtat; ita fluxus alvi ſudores reprimit, et contra. Hinc attendere oportet, qualis humoris emiſſio plurimum profutura ſit; et hanc ita promovere, ut alia quæcunque quam minimum interrumpatur; non enim omnibus eadem convenit; tum propter diverſum laborantis temperamentum, tum ob varium morbi genus[1]".

Modus medendi inſtrui debet, quantum res ſinat, a fixis et certis principiis, ab uſu et ratiocinatione ortis. Difficultas magna in hac re eſt, primum quæ vere indicantur invenire; et deinde tempus, et viam agendi, ſcire. Quod ad curationem vero morborum præcipue pertinet, adeo multiplex medicina fuit, apud auctores medicos; ut ſæpius nemo mortalium ſatis perſpectum habeat, an hac an illa potius uteretur. Obſervare autem liceat, quod, in rebus medicis, ubicunque id fieri appareat; vel cauſa mali, vel medicina, vel utrumque quidem, medentem ipſum fere ſemper fugiet. Admirabile autem eſt, et nunquam non medicis memoria tenendum, id, quod ſimplex eſt, naturam potiſſime

[1] Mead Monit. et Præcept. Medic. cap. 1. ſect. 11.

juvare;

juvare; adeo ut, rebus quidem ſimpliciſſimis, morbos quam maxime terribiles, non raro tollat[1].

Periti etiam medici eſt, non morbos curare tantummodo; ſed præcavere quoque. Si quis contagione febris nuperrime affectus ſit, et medicamentum ei ſtatim detur, quod et vomitum et alvum moveat; id nonnunquam morbum venientem protinus ſolvit. Mundities, ædificia ſicca perflatumque integrum habentia, et victus ſimplex putredinique reſiſtens, ab ipſa peſtilentia, urbem totam ſervare poſſint. Per inoculationem Variolarum ſolam, quot homines ſalvi nunc ſunt; qui, ea rejecta, fœdiſſimo illo malo perituri fuiſſent! Non a re omnino ſit obſervare, Danielem Petrum Layard, idem opus Inoculationis, ad ſalutem pecorum quoque, nuper recte tranſtuliſſe[2]. Quis, inter vos, non novit quod nuperrime expertum eſt de Scorbuto præcavendo, ab experientiſſimo illo navarcho, Jacobo Cook[3]; præcipue quidem ex mutato cibo et potu navali? His enim caute obſervatis, totum

[1] Hulme de Scorbuto, in præfat. p. viii.

[2] Vid. Eſſay on the Nature, Cauſes, and Cure of the Contagious Diſtemper among the horned Cattle. Edit. 3. et Phil. Tranſ. vol. l.

[3] Phil. Tranſ. vol. lxvi. p. 402. et ſeq.

orbem terrarum, ſalvis etiam nautis, tuto ipſe circumnavigavit! Quæ omnia profecto maxime confirmant, quod jamdudum prædiximus, in Libello noſtro, de Scorbuto præveniendo in claſſi Britannica[1]; id eſt, aërem maritimum minime eſſe cauſam principem Scorbuti; verum contra, in cibo potuque inepto navigantium, potiſſime inhærere; hæc enim ſunt ipſiſſima verba: *Now I humbly preſume, that the moſt powerful and principal cauſe of the Scurvy, is not in the weakened ſpring, or foulneſs of a ſhip's atmoſphere, as* MEAD *contendeth*[2]; *nor yet in the moiſture of the air, as* LIND[3]; *but in the diet of our ſeamen. If this then can be ſo far improved, as to obviate the bad effects ariſing from thence; the other cauſes, in all human probability, will be inconſiderable; and the Scurvy will rarely if ever appear.* Ad hanc rem non male pertinent ea quæ nuper propoſita fuerunt ad eos recuperandos, qui, aquis abrepti, extincti tanquam apparent; id eſt, circuitum ſanguinis revocando caloris ope, fricationis, vaporis ſtimulantis, ſimiliumque;

[1] A Propoſal for Preventing the Scurvy in the Britiſh Navy, p. 8.

[2] Diſcourſe on the Scurvy, p. 99. et ſeq.

[3] Treatiſe on the Scurvy, Edit. 2. p. 68.

que ; ſic enim non raro, a morte velut ad vitam ſuſcitatus eſt homo! Itaque, Societas Humana inſtituta[1], eos infortunatos liberandi cauſa, ſymbolum hoc aptiſſimum elegerunt, "Scintillula lateat forſan."

§. XI.

Novis rebus inventis, proximum eſt, ſalutis humanæ gratia, ut ad cæteras gentes propagandæ ſint; vel in lingua vernacula, vel in peregrina. Quoniam vero multa quotidie reperiuntur, in variis orbis terrarum regionibus, ſi alius ſcriberet in lingua Ruſſica; alius in Suecica, alius in Danica, alius in Germanica, alius in Belgica, alius in Gallica, alius in Hiſpanica, alius in Italica, alius in Turcica, alius in Sinenſi, alius in Arabica, alius in Anglica; maximam partem ejus vitæ homo conſumeret antequam has linguas mediocriter diſceret. Et ſi hæc, in aliam linguam transferantur, longum temporis ſpatium prius interponeretur, quam ad nos pervenirent; et tunc demum ubi id fieret, fortaſſe vel clauda, vel imperfecta, vel falſo red-

[1] Humane Society inſtituted for the Recovery of Perſons apparently drowned, Anno MDCCLXXIV.

dita

dita erunt[1]; quia nemo tam bene cogitationes auctoris repræſentare, quam ille ipſe poteſt.

Igitur præcipue neceſſarium videtur, ad noſtram artem promovendam, ut ſit una ſemper lingua fixa et immutabilis, ad medicam ſcientiam propagandam. Ex omnibus vero linguis, Latina maxime accommoda eſt, ad hanc rem; utpote quæ plerumque omnibus, literarum et ſcientiæ peritis, bene intelligatur; et non ſit mutationi obnoxia. His noſtris temporibus, apud gentes exteras, nova fere omnia in lingua Gallica conſcribuntur; ob hanc cauſam cognitio ejus linguæ, medico Anglico, utilis erit. Græcos auctores antiquos ſupra laudavimus; viros quidem et arte et facundia inſignes: lingua itaque tantorum virorum præcipue medicis colenda.

§. XII.

Apud nos in tres partes medicina diducta eſt; ut una ſit quæ ad Medicum, altera quæ ad Chi-

[1] Vid. Prieſtley's Experim. and Obſerv. on different kinds of Air, vol. II. ſect. XVI. Quo in loco, Exempla multa, ejus generis, videre eſt.

rurgum,

rurgum, tertia quæ ad Medicamentarium, pertineat. Hi omnes ſua officia et negotia habent, quæ ad ſingulos præcipue pertinent; neque Medicamentarius Chirurgi provinciam debet invadere, neque Medici Chirurgus. Quoniam autem leges Regni, his viris non præſcripſerunt, vel tempus vel modum agendi; rerum ordo ſæpius perturbatur.

Plerumque medicamentarius, primus omnium, ad ægrotum adit; ergo multum ab ejus judicio et ratione medendi pendet, quod ad eventum morbi futurum; in hac re enim quod in principio aut negligitur aut peccatur, ægrius poſtea corrigitur et emendatur. Medicamentarius, ob hoc, eſſe debet homo ingenii, experientiæ, integritatis, ſine invidia ſine avaritia; et ſi quando res difficiliores aderint, nec tempus trahere, nec ultra limites ſuæ peritiæ procedere, antequam opem alienam petat; ne vicem præſtet adverſarii, non amici. Propterea optandum eſt, ita legibus Imperii ſtatutum eſſe, ut nemo quid medicamenti vel præſcriberet vel daret qui non, coram viris doctis, et artis medicæ peritis, de ſcientia ejus, interrogationi idoneæ ſe ſubmiſerit; alioqui enim fieri poteſt, ut ſalutis humanæ

manæ præſes ars, non ſolum peſtem ei, ſed hanc etiam diriſſimam non raro inferat.

Qui medicinam exercent, inter ſe ipſos ſicut fratres verſari debent, et ſemper parati mutua beneficia perficere; et ſi forte culpa alicujus eorum ſe oſtenderet, eam celare potius quam palam facere; ſemper in memoria tenentes aureum id præceptum, Quod tibi vis fieri, alteri feceris: porro ſint aperti, ſimplices, ingenui, juſti, boni, æmuli non invidioſi. Quoties autem, quoties fertur eſſe, inter artis profeſſores, diſſenſiones, contentiones, offenſiones, altercationes, oſtentationes, maledictiones? — Sed vobis parco.

§. XIII.

Quod ad Medicum ipſiſſimum præcipue attinet, literarum doctus eſſe debet, neque hominum rerumve ignarus. Bonus etiam atque honeſtus moribus; urbanus, ſermonibus comis, ornatu modeſtus, victu temperatus, et affectuum ſuorum moderator, ſine auſteritate gravis, ſine levitate hilaris

laris. Ingenii item acuti, intellectus capacis, judicii gravis, animi præſentis; tranquillus inter maximas difficultates, firmus, conſtans. Humanus quoque, liberalis, miſericors, (erga inopes maxime) affabilis, patiens, promptior ægro ſuccurrere quam ejus præmium accipere. Adjice ad hæc experientiam, diligentiam, prudentiam, attentionem, fidelitatem, et altiſſimum ſilentium de rebus domeſticis. Auxilia item in promptu ſemper habeat; ad rem fortuitam quamque, quæ ægroto eveneat.

Medicus etiam, cujuſque partis medicinæ tantum cognoſcere debet, quantum ſatis erit ad conſilium ſuum ſemper interponendum. Minus recte enim arti præeſt, qui non omnes ejus partes aliquatenus callet. Febris vel vulnere, vel ulcere, vel abſceſſu implicari poteſt; verum quomodo Medicus de re judicet, qui principia Chirurgiæ ignorat? Itaque peritiſſimus Boerhaavius in eo volumine quod, De cognoſcendis et curandis morbis, compoſuit, de malis quæ extrinſecus corpora affligunt, in ejus principio tractavit; tanquam fideliſſime ducant ad notitiam eorum quæ intrinſecus oriantur. "Senſibus enim tunc omnia patent; et facilius intelliguntur. Inflammationem

et

et varios ejus exitus longe evidentius intelligimus, dum externas partes occupat; quam dum in internis partibus latet. Quantam lucem affundit, tectis capitis morbis, cognitio vulnerum capitis! Idem in multis aliis verum eſt[1]". Mulier profluvio ſanguinis, ex utero laborare poteſt, quæ ſimul gravida eſt; ſi autem Medicus, in tali caſu, Obſtetricii imperitus eſſet; quomodo recte præſagire poteſt, quid futurum ſit? Medicamentariam ſi quis non probe noſcat, confuſio magna oriatur, in modo præſcribendi; et poſtea quod præceptum eſt, an bene an male compoſitum, ignarus ſit.

Medicum etiam oportet, non ſuos errores tantum obſervare; ſed ægroti quoque. Omnia animo Medici diligenter agitanda; nonnunquam enim æger ab eo conatur occultare, id quod maxime neceſſarium ſit cognoſci, ad bene de caſu judicandum; et ſic, (quod perabſurdum eſt) dum opem petit, malum celat. Quinetiam, æger non raro præcepta Medici ex toto negligit, et tum interdum ita pravus et iniquus eſt, ut culpam ſuam

[1] Van Swiet. Comment. tom. 1. p. 217.

in

in Medentem transferat ; ejuſque cuſtodes ſimul deceptionem ſæpe favent.

Denique, Medico, quamvis ſit pertiſſimus, quamvis circumſpectiſſimus, quamvis diligentiſſimus, cum multis difficultatibus, et minus gratis, præter vim morbi colluctandum eſt ; quæ ab ejus arte ſeparari non poſſunt. Uſu ſæpe compertum habiturus erit, fictam ſapientiam præferri veræ ſcientiæ ; audacem impudentiam, humili modeſtiæ ; fallaciam, ſinceritati ; et mille alias injucundas res, quæ ſat erunt ad evocandas et exercendas omnes ejus virtutes. Sub his autem, ſemper in memoria teneat ; virtutem eſſe, per ſe ipſam, laudabilem ; et ſine hac nihil eſſe quod laudari meretur : Æſculapiumque etiam ipſum, non ſine labore, non ſine virtute, in Deorum numerum receptum fuiſſe.

DIXI.

Hiſtoria calculoſi hominis.

JOANNES DOBEY, unus e pauperibus fratribus Domus Carthuſianæ, annos ſeptuaginta tres natus, indiciis calculi in veſica urinaria hærentis, per tres annos laboraverat. Sæpe dolor vehemens circa lumbos, et ſenſus gravitatis cujuſdam circa pubem, illum vexabant. Aliqua quaſi puncta ad finem colis, et in regione veſicæ, ſentiebantur. Difficulter urina reddebatur, paulatimque, interdum etiam ſponte, deſtillabat. Eadem ſubrubra erat, et aliquid craſſum mucoſum cum ea excernebatur. His temporibus, nonnunquam calculus unus vel alter parvus rotundus, ejectus eſt: ſed id quidem rarius. Alvus plerumque maxime aſtricta. In ipſo acceſſionis impetu, dolor ſæpius ægrum ita excruciabat, ut ſe continere non poſſet; ſed vehementer et luctuoſe, per totos dies ac noctes, vociferaretur. Sitis parum aderat, verum lingua et os, ex vagitibus ejus diutinis, ita ſicca et ſimul glutinoſa fiebant, ut altera alteri tanquam adhæreret.

MULTI-

Multiplex medicina eſt adhibita, at nihil valebat, niſi pro tempore: adeo ut ſola ſpes in ſcalpello poni videretur; et cui tandem, dolore fatigatus, ipſe miſer cedere paratus fuit! In hoc rerum diſcrimine, quid agendum reſtabat? — Quam breviſſime dicam.

Quod ſupra dictum eſt, de attractione electa, et de vi aëris fixi calculum *extra corpus* ſolvendi; incitavit me experiri quid medicamentum, in ſuo ſinu multum aëris ejuſdem complectens, *intra corpus* hîc efficere poſſet. Ergo, ſtatim præceptum eſt, ut æger aſſumeret Salis tartari grana quindecim, ex aquæ puræ unciis tribus, quater in die: Et paulo poſt, eandem menſuram aquæ, cum guttis viginti Spiritus vitrioli tenuis. Opinabar enim hæc medicamenta, ſeparatim ſic data, conflictum ſuum primum in ventriculo habitura, indeque vim ſuam, et melius et celerius per totum corpus ferri. Poſtea, paucis diebus elapſis, magnopere miratus fui perſpicere, in ima urina, multa fragmenta calculoſa, et corpus albidum mucoſum, cretæ cum aqua miſtæ aliquanto ſimile. Plane item animadvertere licebat idem corpus albidum, fimbriis calculoſorum fragmentorum inhærens: quaſi pars calculi

nu-

nuperrime fuiſſet, jam nunc mutati in hoc corpus albidum cretaceum. Idem corpus ſiccatum et contritum, mole magnum erat; pondere autem leviſſimum. Æger narrabat fragmenta hæc calculoſa, vel noctu vel matutino tempore, potiſſimum excerni. Subinde inter ejus curationem, aliquantum caloris et doloris aderat, circa veſicæ cervicem, et in fiſtula urinæ; quod oriri mihi viſum eſt, ab irritamentis tot corporum durorum et inæqualium, per eas vias euntium. Igitur his medicamentis, per aliquod temporis ſpatium, remotis, hæc mala paulatim deſierunt. Deinde calculoſa fragmenta facilius ejiciebantur, et quantitas corporis albidi cretacei quotidie augebatur. Atque ſic calculus inhærens, magna ex parte, e corpore excerni, ſub ſpecie albidæ mucoſæ materiæ cretaceæ, videbatur; et fragmenta quaſi molliora et minora paulatim fiebant quam prius.

Intra menſem unum, plus centum et octoginta calculoſa fragmenta, diverſarum magnitudinum, emittebantur: his neceſſario omiſſis, quæ perdita erant ubicunque cupiditas deſidendi urgebat. Hæc, quando humida, erant fuſci coloris; verum quando ſicca, ſubalbidi. Alia, ex tenui lamina facta; alia,

lia, magis craſſa erant. Horum ſingula fuiſſe fragmenta, calculi majoris, clare patebat; quæ unam partem convexam habebant, alteram concavam: hæc aſpera, illa lævis fuit.

Prædictis medicamentis, per tres circiter ſeptimanas, aſſumptis, calculoſa fragmenta promptius excernebantur, neque poſtea unquam rediit acceſſio morbi. Interea, ſi quando alvus aſtricta eſſet, lenibus catharticis ſoluta erat: verum medicamenta, ſupra propoſita, plerumque per ſe, et urinam et alvum ſatis movebant.

Quod ad cibum ægroti pertinet, nihil in eo mutabatur; ad jentaculum cœnamque, ſorbitio prompta erat, et ad prandium, quodcunque menſa Domus Carthuſianæ ſuppeditare ſolebat. Potionis cauſa, Aqua juniperi compoſita, cum multa aqua pura miſta, et ſubinde cyathus vini albi, data erant: rariſſime vero potus cupido urgebat.

F I N I S.

Publiſhed by the ſame Author,

I. LIBELLUS DE NATURA, CAUSA, CURATIONEQUE SCORBUTI: To which is annexed, A Propoſal for preventing the Scurvy in the Britiſh Navy. Price 2 s.

II. A TREATISE ON THE PUERPERAL FEVER: Wherein the Nature and Cauſe of that Diſeaſe, ſo fatal to lying-in Women, are repreſented in *a new Point of View*, illuſtrated by *Diſſections*; and a rational Method of Cure propoſed, confirmed by *Experience.* Price 3 s.